

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Oppgaven krever at du er nøyaktig. Følger du arbeidsbeskrivelsen her, bør de fleste greie dette.

TIDSFORBRUK:

Sett av et par dager, og arbeid deg systematisk framover.

PRIS:

Cirka 2000 kroner for underlag, cirka 750 kroner per kvadratmeter terrasse.

Grav terrassen ned i plenen

En terrasse helt nede i plenhøyde gjør det lett å slå gresset uten at du får bruk for verken kantklipper eller saks. Du kan kjøre plenklipperen direkte over terrassen. Her har vi valgt å lage den i en sekskantet versjon, og av bord av bambus.

En sekskantet treterrasse eller plating høres kanskje ut som en komplisert oppgave, men det er faktisk ganske enkle prinsipper som er utgangspunktet for et godt resultat. Og fin ser den ut når den er ferdig.

Problemet med en solterrasse midt på gressplenen er det ofte irriterende ekstraarbeidet når vi skal slå gresset.

Dette problemet løser vi her ved å grave terrassen litt ned slik at den ligger i plan med gressplenen. Da kan plenklipperen uten videre kjøre over terrassen, og du kan raskt bli ferdig med arbeidet slik at du kan sette deg ned og slappe av i sola.

Terrassen er laget av bambusbord, spesielt limt for utebruk. Det er et nytt produkt på markedet. Bambusgolv Norge AS

er distributør av dette danske spesialproduktet. Varenavnet er Bambusplank.

I bambus er det ikke beskyttende oljer slik som i flere andre eksotiske treslag, men dette problemet skal nå være løst.

Oppskriften på den sekskantede formen kan du selvsagt bruke uansett om du legger terrassen i gressnivå eller ikke. Du kan selvsagt også velge en annen form.

Glem alt om kantklippere og gresstrimmere. Plenklipperen kan kjøre rett over terrassen uten problemer.

OPPMÅLING OG UTGRAVNING

Å måle opp sekskanten er forholdsvis enkelt, og når det er gjort, må gress og en del jord fjernes.

FUNDAMENT

Underlaget består av stampet grus og betongheller. Ved hjelp av lekter lager du ei ramme og et fundament.

TERRASSEBORD

Følg du våre anvisninger, utnytter du terrassebordene godt når materialene skal skjæres til og monteres.

Slik merker du opp til terrassen

1 Lag ei rettinklet ramme, 20–30 cm bredere på begge sider enn størrelsen du ønsker at terrassen din skal ha. Vi har lagt den ene siden av sekskanten parallellt med en hekk. Ramma skal være i vater eller følge helningen i plassen.

2 Markér midten av ramma på de to sidene som er parallellle med to av sidene på sekskanten.

3 Del de samme to sidene i fire. Her har vi valgt å la sekskanten være 360 cm fra spiss til spiss (fordi sidene skal følge lengden på bordene på 180 cm) slik at vi måler 90 cm ut fra midten til hver side. Og deretter 90 cm igjen.

4 For å regne ut avstanden fra siden inn til midten tar vi utgangspunkt i den lyse trekanten. Vi kjenner lengden på to av sidene (A og C) og skal nå regne ut den tredje siden (B) ved hjelp av Pythagoras' formel:

$$A^2 + B^2 = C^2$$

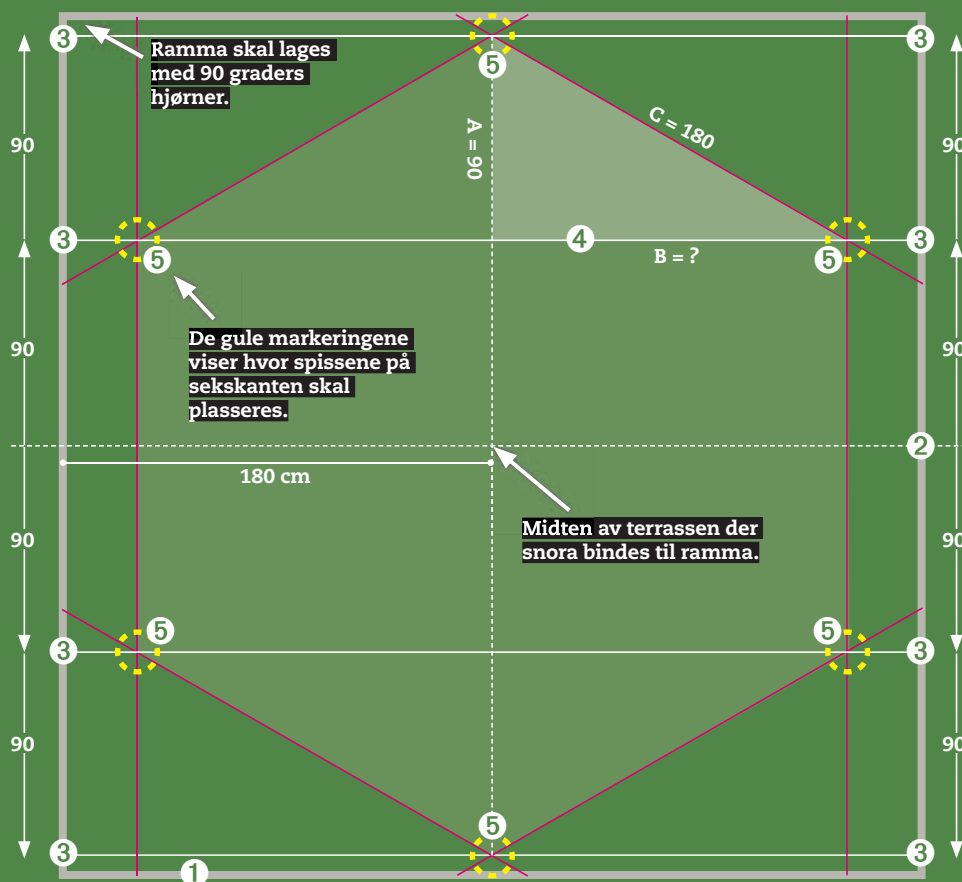
Vi kjenner ikke lengden på B

$$\text{Dvs. } C^2 - A^2 = B^2$$

$$180^2 - 90^2 = B^2$$

$$32400 - 8100 = 24300$$

$$B = \text{kvadratrota av } 24300 = 155,9 \text{ cm}$$

Spenn ei snor på tvers mellom de to sidene i denne avstanden fra siden (den stiplede linja på tegningen).

5 Trekk snorer, festet til spiker på ramma, gjennom alle skjæringspunktene (5) slik at du får en sekskant.

Lag ei ramme

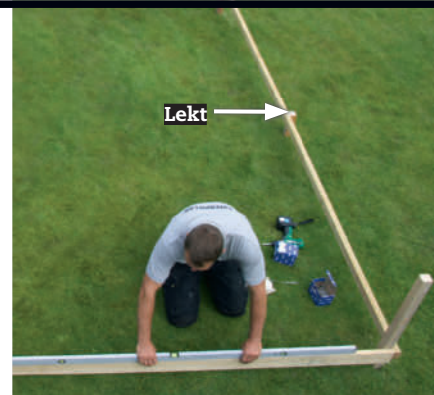
Dersom du lager ei rettinklet ramme som er litt større enn terrassen skal være, vil du få god nytte av den.

Pass på at du måler fra diagonal til diagonal slik at du dobbeltsjekker at ramma virkelig er rettinklet.

Oppmåling til en sekskant ser du over. Bordene vi skal bruke, er 180 cm lange. Derfor lar vi lengden av sidene på sekskanten også være 180 cm. Følg veiledningen trinn for trinn. Det ser mer komplisert ut enn det virkelig er.

1 Lag ramma av lekter du har spisset, og som du slår i bakken slik at de danner en firkant. Sett også ei lekt midt på hver av sidene slik at de blir stabile. De skal danne en firkant med rette hjørner.

2 Lag ei ramme utenpå pålene med bord. Pass på at de blir liggende helt vannrett, enten med en rotasjonslaser eller som her med et vater. Sjekk at ramma er rettinklet ved å måle diagonal.

Lag en solid bunn

Bunnen skal være solid. Bygg den opp av et 10 cm tykt bærelag og 5 cm med avrettingssand. Begge deler stamper du med en platevibrator.

Vær klar over at sanden kan sette seg flere cm når du vibrerer. Derfor må du måle, fylle etter og stampe et par ganger.

For å holde orden på tykkelsen av lagene, og at de ligger jevnt over hele flata, spenner du ut et ekstra sett snorer festet til ramma. Fra disse snorene – som her er hvite – kan du måle ned til sanden underveis. Avstanden ned til jordlaget skal være 28 centimeter (høyden av sandlag, fundament og terrassebord).

1 Grav 10 cm utenfor den røde snora.

Grav av til cirka 27 cm under ønsket nivå – i dette tilfelle høyden på den nyklipte plenen (10 cm bærelag, 5 cm avrettingssand, 5 cm betongheller, 4,8 cm lekt på høykant og 2 cm terrassebord).

2 Jevn bakken før du legger ut bærelaget der du har gravd ut, og stamp bakken ved å kjøre over den et par ganger med platevibratoren.

3 Spenn opp snorer til å regulere høyden på sandlagene etter. Mål ned fra de hvite snorene slik at du får lagt et jevnt lag. Du bør fjerne snora et par ganger for å kunne komme til med vibratoren, men det er verdt bryderiet.

4 Fordel bærelaget, og jevn det ut. TIPS: Bruk ei rive til å rette av sanden med. Trekk av med baksiden av riva og helt forsiktig med rivetinnene.

5 Kjør over sanden med platevibratoren et par ganger etter at du har vannet den litt. Den skal ikke være klissvåt, men heller ikke knastørr.

VIKTIG

Har du leirjord, og vannet ofte samler seg i dammer på plenen, bør du vurdere om du trenger ekstra drenering under terrassen. Grav 10–15 cm dypere, og begynn med et lag drenerende pukk, lagt med et fall på 1 cm per meter.

VERKTØY

Kneputer hjelper deg. Når du skal krabbe rundt på knærne i flere timer, gjør du knærne dine en stor tjeneste ved å bruke et par kneputer. Enten som innlegg i arbeidsbuksene eller puter til å spanne utenpå.

6 Legg ut ca. 5 cm avrettingssand, og jevn den ut. Lag to renner der du legger ut to gamle vannrør som lirer i ønsket høyde, klem sanden godt rundt dem slik at de ligger helt fast, og ikke kan forskyve seg.

7 Trekk nå av sanden etter vannrørene ved å trekke en rettholt fra side til side. På den måten skraper du lettere overskytende grus ut til siden. Fjern så vannrørene, og fyll sand i rennene de etterlater.

Lag fundamentet

I området du har gravd ut legger du nå betongheller eller lignende. De skal bære lektene terrassebordene skal skrus fast i, og holde alt treet opp fra bakken.

Vi fikk tak i noen brukte 20 x 40 x 5 cm heller som egnet seg fint til formålet. Flisene la vi ut i det mønsteret du kan se på de følgende bildene.

Neste skritt er ei ramme som er litt mindre enn den ferdige terrassen. Ramma danner utgangspunktet for fundamentet av lektor og skal sitte skjult under terrassen. Ramma får et kantbord som stikker helt ned i sanden slik at det ikke kan renne jord inn under ramma og terrassen.

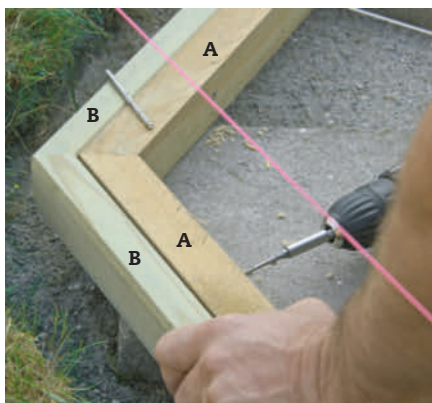
1 Legg ei helle i hvert av de seks hjørnene. I midten legger du to ved siden av hverandre slik at de danner et kvadrat på 40 x 40 cm. Her har vi brukt betongheller på 20 x 40 x 5 cm.

2 Legg to heller til på hver av de seks sidene slik at det blir tre like store avstander mellom hellene langs hver side.

3 Skjær de seks kantlektene (A) i 30 graders vinkel. De skal sages og monteres på høykant. Her er den 176 cm på den lengste siden, og de skrus sammen til ei ramme. Bor opp til skruene.

4 Sett et kantbord (B) utenpå lekta. Det skal hindre jorda i å rase inn under terrassen. Vi har brukt et trykimpregnert terrassebord som er høyere enn rammelektene. Blir bordet synlig, skal du bruke samme slags tre som til terrassen.

5 Sett bærende lektor (C) med samme innbyrdes avstand. Vi har brukt et stykke av et terrassebord som avstandskloss. Det sikrer at det ikke blir stående vann rett under sammenføyningene av terrassebordene.

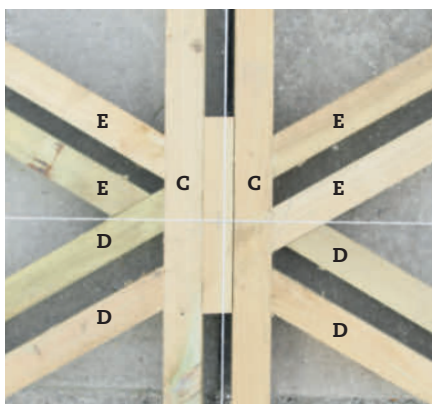
TIPS

Snor i flere farger. Bruk ei murersnor til markeringene. Murersnora er fleksibel og sterk, og kjøper du snor i et par forskjellige farger, er det lett å holde orden på hvilke snorer som har de forskjellige funksjonene.

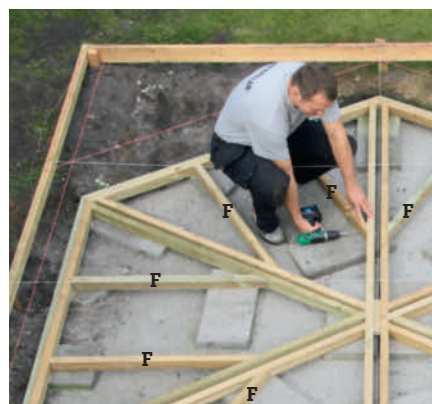

MATERIALER

Bruk de riktige skruene. Vi anbefaler A4-skruer til de trykimpregnerte lektene. A4-skruene er rust- og syrefaste, og det sikrer dem mot både vann og impregneringsmiddel som ellers ville angripe dem.

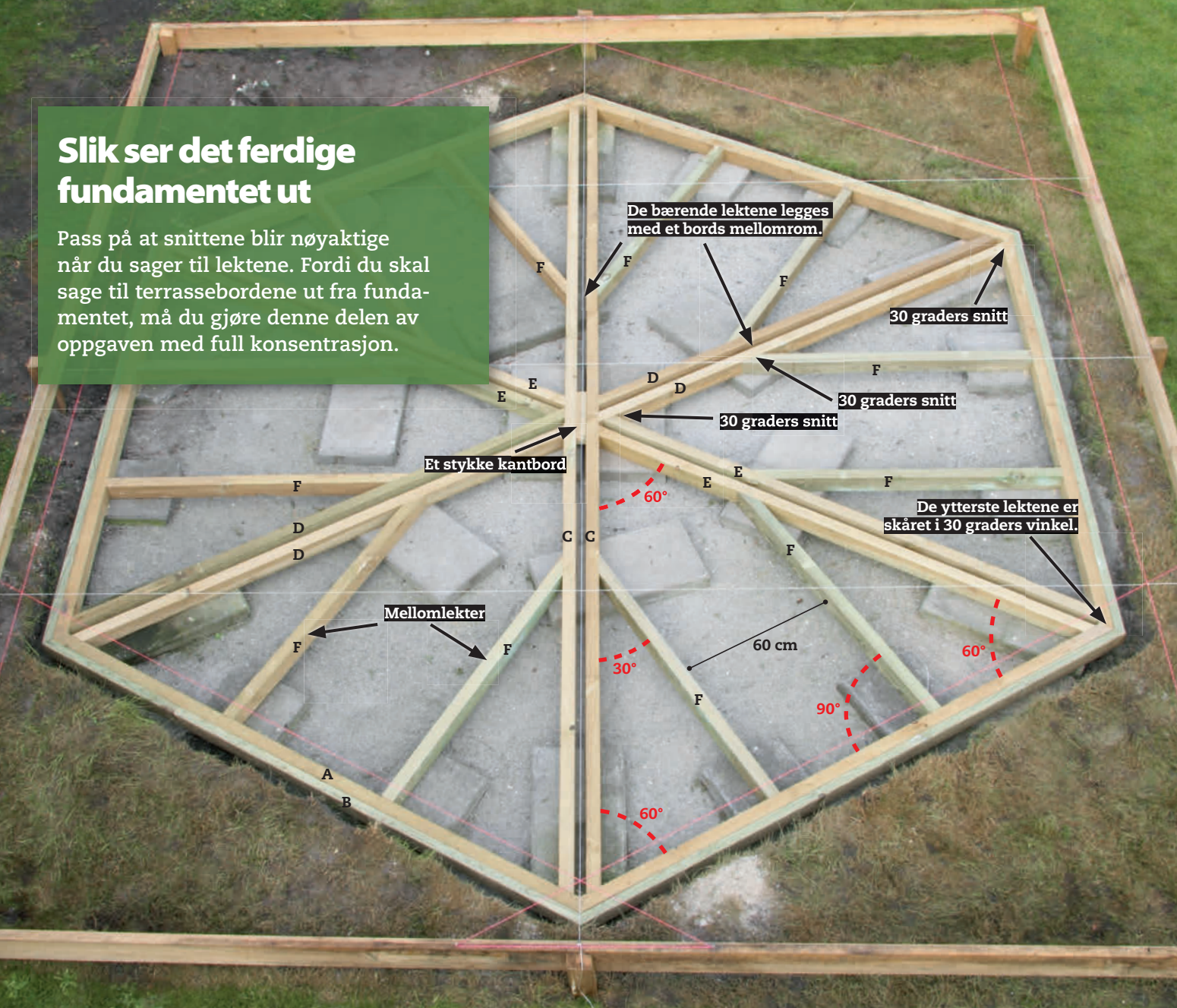
6 Bruk et stykke av kantbordet til å holde avstanden mellom lektene (C). Sett fast lektene (D) og (E). Skru alt sammen med 5 x 80 mm A4-skruer (rust- og syrefaste).

7 Sett to mellomlektor (F) i hvert av de seks feltene. Pass på at du deler trekanten i tre like store felt slik at det blir maks. 60 cm mellom hver lekt. Bruk 4 x 70 mm A4-skruer.

Slik ser det ferdige fundamentet ut

Pass på at snittene blir nøyaktige når du sager til lektene. Fordi du skal sage til terrassebordene ut fra fundamentet, må du gjøre denne delen av oppgaven med full konsentrasjon.

VERKTØY

Bruk ei kapp-/gjærsag til de mange vinklede snittene i lektene. Det tar altfor lang tid å sage til alle lektene ved hjelp av ei gjærkasse eller ved nøyaktig oppmåling av hvert enkelt snitt.

VIKTIG

60 grader krever 30 grader. De vinklene som er 60 grader til sammen, får du ved å skjære lektene i 30 graders snitt.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer til ramma

- 8 lektar til pålar
- Ca. 15 m lektar i passende størrelse

Materialer til fundament

- Bærelag (pukk) • Avrettingssand

Materialer til fundamentet

- 40 heller à 20 x 40 x 5 cm
- Ca. 50 m 36 x 48 mm lektar
- 10,8 m kantbord

Materialer til terrassen

- 33 bambus-bord à 180 cm.
Varemerke: Bambusplank
www.BambusGulvNorge.no
- Medfølgende klips

Dessuten:

- 5 x 80 mm skruer, A4
- 4 x 70 mm skruer, A4
- 3,5 x 50 mm skruer, A4
- Murersnor eller lignende
- Pu-lim (til propper)
- Terrasseolje (her WoCa)

Spesialverktøy

- Sirkelsag med føringsskinne
- Evt. overfres
- Proppbor
- Platevibrator
- Kapp-/gjærsag

Legg på bordene

Vi har valgt bord av bambus til terrassen. De har, i likhet med mange andre terrassebord, en glatt og en rillet side. Du kan selv velge hvilken side du vil ha opp. Siden med rillene gjør bordene mer sklisikre. Til gjengjeld samler rillene lettere skitt og alger over tid.

Vi fester bordene med et klipsystem. Du skal derfor ikke skru direkte ned i bordene. Her er det viktig å sjekke om klipsene kan brukes på begge sider av bordene (det krever nemlig ei not) før du velger hvilken vei de skal snu. Med ei sirkelsag på føringsskinne går arbeidet raskt. Begynn med hele bord, og bruk også de delene som du skjærer av.

Er det et synlig klipsystem, kan du med fordel slå i det neste bordet før du skrur. Her blir det brukt 3,5 x 50 A4-skruer.

1 Det første bordet skjærer du i 30 graders vinkel i begge ender slik at den lengste kanten er 180 cm lang.

2 Legg opp bordene til den første sjettedelen. Legg dem slik at endene i den ene enden akkurat krysser skjærelinja (mellomrommet mellom de bærende lektene). Skru fast bordene.

3 Skjær til bordene med ei sirkelsag på ei føringsskinne. Sag først i den enden som akkurat krysser skjærelinja, deretter i skjærelinja i andre enden. Nå er den første seksjonen klar.

4 Begynn med to fulle lengder bord i neste sjettedel. Resten dekker du med kapp fra den forrige. De er allerede skåret på skrå i den ene enden.

5 Legg den siste sjettedelen innenfra og utover. Her må du måle opp til hvert enkelt bord slik at det blir helt nøyaktig.

Velg det riktige treslaget til terrassen

Valget av treslag har svært mye å si for hvordan terrassen din tar seg ut når den er helt ferdig.

Skal terrassen din ha et eksklusivt preg, eller kan du fint leve med noe mindre? I dette nummeret finnes en stor guide over ulike treslag – les den og la deg inspirere. Titt også på den og store plakaten som ligger ved.

Mørke tresorter kan være fint, men prisen også deretter. Se opp for lerk som noen kan prøve å selge deg som terrassebord. Lerketre har lett for å flise seg opp i overflata, og da er det ikke godt å gå på med nakne bein.

En terrasse i mørk hardved gir et eksklusivt inntrykk og er svært værbestandig.

En terrasse i trykkimpregnert furu får med tiden patina, normalt et grønnlig skjær. Det er et billig alternativ som holder i årevis.

Lukk med propper

De ytterste bordene i terrassen kan ikke festes med klips. De skal skrus direkte i fundamentet, og det gir synlige skruer. Ønsker du ikke det, må du sette propper i skrueshullene. Det gjør du ved hjelp av et boresett som består av et bor som borer opp til skrue og propp (sylinderbor), og et spesielt proppbor som kan skjære til en propp av et bord som er til overs. Ønsker du at proppen skal være så usynlig som mulig, borer du den ut av et bord som ligner på det proppen skal sitte i. Ønsker du at proppene skal være synlige, kan du snu dem slik åreretningen går motsatt av bordene. (Propper har veden på tvers, plugges på langs.)

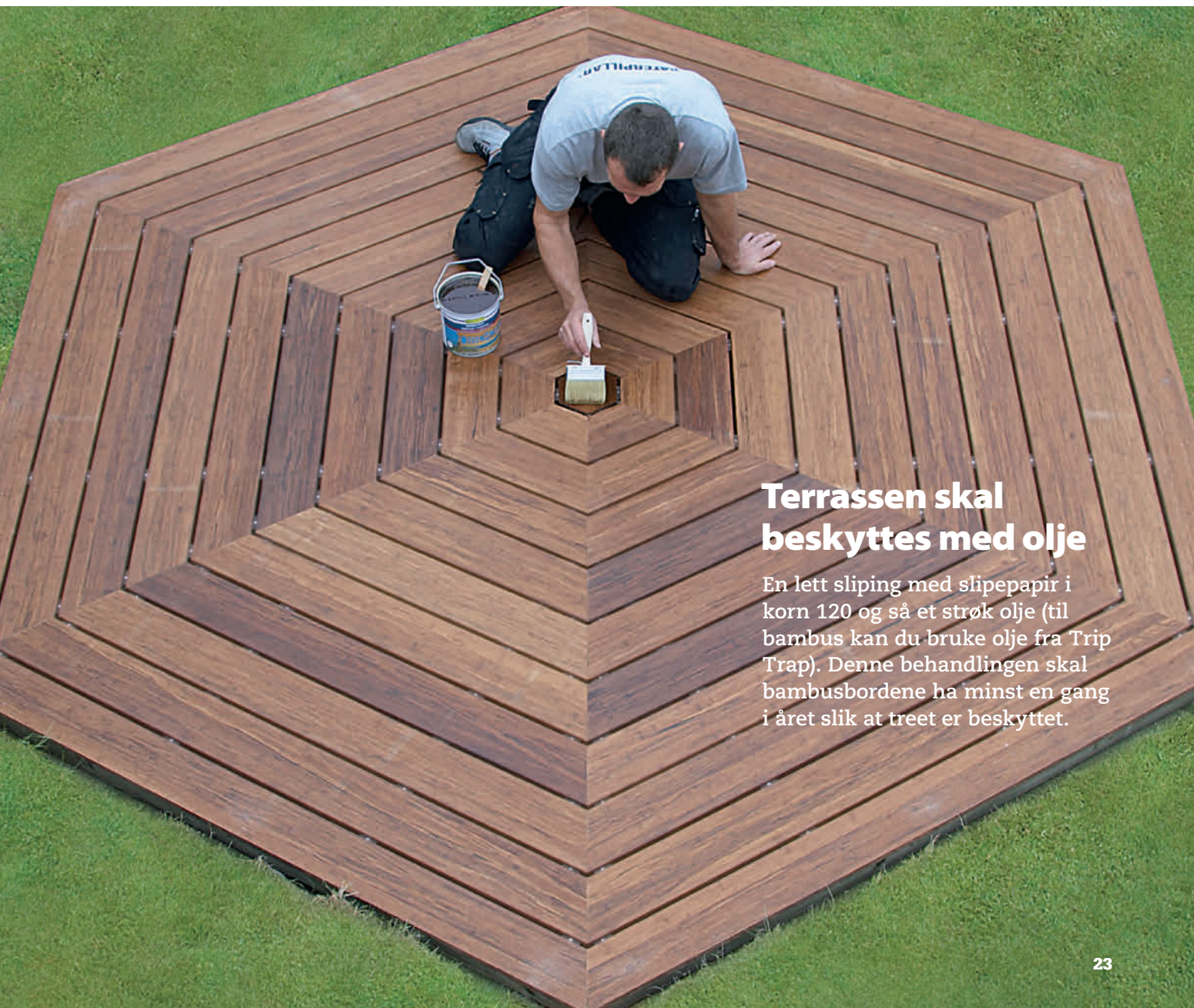

1 Bor til proppene med et proppbor i en rest av terrassebordene. Borene leveres som et sett der det også er et sylinderbor til å bore opp til skruen og proppen med.

Når limet er tørt, kan du enten stemme av proppen, eller som her, bruke en overfres med et notfresestål.

2 Lim fast proppen med et vannfast pu-lim. Limet svulmer opp, så pass på at du ikke bruker for mye.

Terrassen skal beskyttes med olje

En lett sliping med slipepapir i korn 120 og så et strøk olje (til bambus kan du bruke olje fra Trip Trap). Denne behandlingen skal bambusbordene ha minst en gang i året slik at treet er beskyttet.